

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 19. července 2012 č. 536

Stanovisko

vlády k senátnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2009 Sb., a zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 719)

Vláda na své schůzi dne 19. července 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2009 Sb., a zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 719), a vyslovila s tímto návrhem zákona **nesouhlas**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda konstatuje, že v současné době jsou v různém stadiu legislativního procesu dva návrhy zákonů, a to návrh volebního zákoníku, jehož zpracování vláda uložila svým usnesením ze dne 14. března 2012 č. 151, a návrh zákona o veřejném dohledu nad hospodařením politických stran a politických hnutí a o změně některých zákonů, který již byl předložen vládě k projednání; oba uvedené návrhy zákonů obsahují právní úpravu obdobou předloženému senátnímu návrhu zákona, a navíc danou problematiku upravují systémově a komplexně.

2. Vláda spatřuje jako nedostatek předloženého senátního návrhu skutečnost, že návrh sice nově zavádí finanční limity pro volební kampaň (na rozdíl od připravovaných vládních návrhů zákonů), avšak způsob kontroly přejímá z dosavadní právní úpravy, kdy je dohled svěřen kontrolnímu výboru Poslanecké sněmovny. V této souvislosti vláda upozorňuje, že taková úprava byla předmětem kritiky v hodnotící zprávě tzv. GRECO (The Group of States against Corruption), orgánu Rady Evropy zřízeného k monitorování realizace doporučení Rady (2003) 4,

Výboru ministrů o společných pravidlech boje proti korupci při financování politických stran a volebních kampaní, jak z toho důvodu, že kontrolní výbor je obsazen zástupci politických stran (které tak kontrolují samy sebe), tak i proto, že výbor Poslanecké sněmovny není vybaven vlastními kontrolními pravomocemi, a tak se jeho dohled omezuje jen na přezkoumávání nesrovnalostí v předkládaných zprávách politických stran - chybí tedy účinný kontrolní mechanismus pro dodržování navrhovaných finančních limitů politickými stranami.

3. V souvislosti s výše uvedeným pak vláda konstatuje, že připravovaný návrh zákona o veřejném dohledu nad hospodařením politických stran a politických hnutí předpokládá zřízení zcela nového ústředního správního úřadu, v jehož působnosti bude dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, který bude vykonávat svoji působnost nezávisle a nestranně, a to vzhledem ke svému statusu a s ohledem na postavení jeho členů. Tato vládou připravovaná právní úprava respektuje výše uvedenou hodnotící zprávu GRECO, jedná se o zcela zásadní změnu v oblasti kontroly hospodaření politických stran, neboť podle současné právní úpravy je tato působnost svěřena podle zákona č. 424/1991 Sb. Poslanecké sněmovně.

4. Pokud jde o zavedení institutu finančních limitů i pro politické strany, je vláda toho názoru, že z důvodu systematiky je vhodnější jeho zařazení do jednotlivých volebních zákonů, a to s ohledem na věcnou souvislost s volební kampaní i provázanost s finančními limity pro nezávislé kandidáty, kdy podmínky pro určení finančního limitu by měly být s ohledem na rovnost politické soutěže totožné jak pro politické strany, tak i pro nezávislé kandidáty.

5. Za disproporční a nevyvážené považuje vláda zavedení limitů podpory politických stran formou darů. Podle předloženého návrhu by pro politické strany platil zákaz přijímání darů od právnických osob, u darů od fyzických osob se navrhuje omezení do 1 milionu Kč ročně, přičemž v případě financování volební kampaně kandidátů takové omezení není stanoveno; v této souvislosti je pak nutné poukázat na právní úpravu obsaženou v návrhu zákona o přímé volbě prezidenta republiky (sněmovní tisk č. 613), kde se takové omezení neupravuje. Lze tedy obecně konstatovat, že ve srovnání s návrhem zákona o přímé volbě prezidenta republiky se navrhovaná úprava výdajů na volební kampaň jednotlivých kandidátů obsažená v senátním návrhu zákona jeví jako neúplná.

6. Vláda dále považuje za nežádoucí odlišné pojetí volební kampaně obsažené v předloženém senátním návrhu, kdy se do novely zákona č. 424/1991 Sb. nepřejímá ve volebních zákonech použitá definice volební kampaně, čímž se tyto úpravy liší především v časovém kritériu, které se v navrhované novele zákona č. 424/1991 Sb. váže k období ode dne vyhlášení voleb, zatímco definice volební kampaně ve volebních zákonech zahrnuje i propagaci politické strany, případně kandidátů předem dnem vyhlášení voleb.